

Силабус дисципліни

Альтернативні способи вирішення спорів

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галуз знань – 29 Міжнародні відносини

Спеціальність – 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Рік навчання: 4 Семестр: 8

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник

ПІП

доцент кафедри психології та соціальної роботи, к.ю.н., доцент
Яремко Оксана Михайлівна

Контактна інформація

yaremko_oksana@ukr.net

Опис дисципліни

Дисципліна «Альтернативні способи вирішення спорів» спрямована на отримання студентами необхідного обсягу теоретичних знань з різних альтернативних способів вирішення спорів, таких як: медіація, переговори, примирення та ін., зокрема отримання знань з історії розвитку інституту альтернативних способів вирішення спорів, поняття, видів та принципів альтернативних способів вирішення спорів, сфери застосування альтернативних способів вирішення спорів, процедури альтернативних способів вирішення спорів, правового статусу медіатора, перемовника та ін., особливостей альтернативних способів вирішення спорів у різних галузях права, а також альтернативних способів вирішення спорів у різних професійних сферах, особливостей альтернативних способів вирішення спорів у країнах різних правових систем, регулювання альтернативних засобів вирішення спорів у законодавстві Європейського Союзу тощо.

Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Тема 1. Альтернативні способи вирішення спорів: загально-правова характеристика	Вивчити поняття, предмет, систему, методологію, джерела навчальної дисципліни «Альтернативні способи вирішення спорів»	Реферати, дискусія, доповіді, презентації, кейси, ділові ігри, тестування
2	Тема 2. Правові основи формування системи альтернативного вирішення спорів в Україні	Знати правові основи формування системи альтернативного вирішення спорів в Україні: міжнародні стандарти, національне законодавство та перспектив розвитку альтернативних способів вирішення	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування

3	Тема 3. Зарубіжний досвід застосування альтернативних способів вирішення правових спорів	Вивчити досвід зарубіжних країн у сфері альтернативних способів вирішення спорів: у США, Великій Британії, Бразилії, Швейцарії, Нідерландах, Німеччині, Австрії, Сінгапурі, Гонконзі, ОАЕ, Індії, Китаї та Казахстані.	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування
4	Тема 4. Медіації як альтернативний спосіб вирішення спорів	Знати поняття, ознаки, види, принципи, сфери застосування, правове регулювання, процедуру медіації	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування
5	Тема 5. Правовий статус медіатора	Вивчити вимоги щодо набуття статусу медіатора, а також права і обов'язки медіатора, його відповідальність. Знати положення Європейського кодексу медіаторів.	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування
6	Тема 6. Арбітраж як альтернативний спосіб вирішення спорів	Вивчити поняття, сутність, види, міжнародно-правові акти у сфері арбітражу. Знати про співвідношення поняття «арбітраж» з іншими термінами, стадії арбітражного процесу, співвідношення права на судовий розгляд справи та права на застосування арбітражу для розгляду спорів. Знати про арбітраж і національні суди України	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування
7	Тема 7. Переговори як альтернативний спосіб вирішення спорів	Вивчити моделі, стилі, види, ефективні тактики переговорного процесу. Розуміти особливості полеміки в переговорному процесі, а також основні чинники переговорного процесу.	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування
8	Тема 8. Третейський розгляд. Претензійна робота	Отримати знання про вирішення юридичного конфлікту за участю арбітра або колегиї арбітрів. Вивчити процедуру третейського розгляду, договірну та претензійну роботу, порядок ведення претензійної роботи	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування
9	Тема 9. Альтернативні способи вирішення спорів в цивільному та господарському судочинстві	Вивчити альтернативні способи вирішення спорів на стадії провадження у справах досудового розгляду, під час судового розгляду, під час апеляційного і касаційного провадження, у виконавчому провадженні.	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування

10	Тема 10. Альтернативні способи вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності та земельних спорів	Вивчити основні форми захисту інтелектуальної власності, механізми та міжнародні стандарти медіації в сфері інтелектуальної власності. Знати застосування альтернативних способів вирішення спорів в окремих категоріях справ з інтелектуальної власності. Вивчити види земельних спорів, розгляд і вирішення земельних спорів в позасудовому порядку, особливості альтернативних способів вирішення спорів при вирішенні земельних спорів та ін.	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування
11	Тема 11. Альтернативні способи вирішення спорів в адміністративному та кримінальному судочинстві	Знати сутність та види позасудових способів вирішення публічно-правових спорів. Розуміти сутність примирення в адміністративному процесі, включення медіації до судового провадження при розгляді адміністративного спору. Вивчити процес медіації в кримінальному судочинстві, сутність угоди про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим в кримінальному процесі. Знати особливості медіації в кримінальному процесі за участі неповнолітніх.	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування
12	Тема 12. Альтернативні способи вирішення сімейних спорів	Знати роль альтернативних способів вирішенні сімейних спорів, про сімейну медіацію, інші альтернативні способи вирішення сімейних спорів та ін.	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування
13	Тема 13. Альтернативні способи вирішення трудових спорів та спорів у сфері корпоративного управління	Вивчити альтернативні способи вирішення індивідуальних трудових спорів, колективних трудових спорів, повноваження трудового арбітражу. Розуміти проблеми альтернативних способів вирішення спорів в господарському процесі. Вивчити зарубіжний досвід альтернативних шляхів вирішення корпоративних спорів та ін.	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування
14	Тема 14. Альтернативні способи вирішення спорів в нотаріальній діяльності	Вивчити роль нотаріату в альтернативному вирішенні спорів, підстави для інтеграції примирювальних процедур в нотаріальну практику, елементи медіації в рамках нотаріальних повноважень та ін.	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування
15	Тема 15. Альтернативні способи вирішення спорів в адвокатурі	Вивчити види адвокатської діяльності, виконання адвокатом ролі медіатора як особливого виду адвокатської діяльності, права та обов'язки адвоката, елементи медіації в адвокатській діяльності. Отримати знання про професійну відповідальність адвоката-медіатора, особливості застосування в адвокатській діяльності інших способів вирішення спорів.	Реферати, дискусія, доповіді, презентації кейси, ділові ігри, тестування

Літературні джерела

1. Вайнагій М. В. Теоретико-правові проблеми переговорного процесу: автореф. дис.... канд. юрид. наук. Київ-2021, 19 с.
2. Галіян І. М. Медіація та консиліація як примирні процедури внутрішнього корпоративного конфлікту. *Часопис Київського університету права*. 2020. №3. С. 201-203.
3. Гаро Г. О. Мирне вирішення сімейних спорів. Х.: Фактор, 2019. 80 с.
4. Деркач В. В. Конституційно-правове забезпечення розвитку медіації України. *Часопис Київського університету права*. 2023. № 1. С. 56-60.
5. Дмитренко А. А., Мазур М. Р. Особливості медіації у кримінальному провадженні України. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2021. С. 273-277.
6. Дутко А., Нагірняк О. Медіація як спосіб вирішення сімейних спорів. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: "Юридичні науки"*. 2020. Т. 7. №1. С. 148-152.
7. Лапкін А. В. Участь прокурора в кримінальному провадженні на підставі угоди про примирення. URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/viewFile/62776/58260>
8. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник /авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилук, І. Городиський [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса: Екологія, 2019. 456 с.
9. Рахліс В. Л., Павленко О. О. Переговори і медіація: підручник для підготовки професійного переговорника. Дніпро ТОВ «Дріант», видання 2-е перероблене, 2021. 344 с.
10. Романадзе Л. Про медіацію та українське законодавство. URL: <http://law.ucu.edu.ua/malymy-krokaty-doyevropy-luyiza-romanadze-pro-te-yak-mediatsiya-spryuayenablyzhennyu-ukrayinskogo-ta-yevropejskogo-zakonodavstva/>
11. Романадзе Л. Д. Врегулювання спору за участю судді та інші процесуальні новели: вплив на розвиток медіації. URL: <http://mediation.ua/wp-content/uploads/2017/05/Stattyapro-Mediatsiyu-v-proektah-protsekodeksiv-2.pdf>
12. Федчишин Д. В. До питання про процедури альтернативного вирішення земельних спорів України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. №1. С. 48.
13. Чанишева Г. І. Соціальний діалог: навч.-метод. посібник. Одеса: Фенікс, 2021. 81 с.
14. Dispute Resolution: Negotiation, Mediation, Arbitration, and Other Processes (Aspen Casebook) by Stephen B. Goldberg, Frank E. A. Sander, et al. 2020. 663 p.
15. Introduction to Mediation, Moderation, and Conditional Process Analysis: A Regression-Based Approach (Methodology in the Social Sciences) Third Edition by Andrew F. Hayes. 2022. 732 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

Оцінювання

Остаточна оцінка за дисципліну розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
1. Усне опитування під час заняття (7 теми по 5 балів – макс. 35 балів) 2. Письмова робота = 65 балів	30
1. Усне опитування під час заняття (8 теми по 5 балів – макс. 40 балів) 2. Письмова робота – макс. 60 балів	40
1. Написання та захист КПІЗ – макс. 60 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів. 3. Виконання самостійної роботи – макс. 20 балів	30
Залік (підсумкова оцінка)	100

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом